

Keravan kaupunki
Sosiaali- ja terveystalveluiden toimiala

Kaupungin kilpailuttama puitesopimus eri palveluntuottajien kanssa

Puitesopimus koskee seuraavaa palvelua: **LASTENSUOJELUN YMPÄRIVUOROKAUTISET PALVELUT**

Tämän palvelukuvauksen sisältö koskee em. puitesopimuksen osa-
aluetta:

VASTAANOTTOTOIMINNAN TOIMEKSIANTOSUHTEISEN PERHEHOIDON PALVELUKUVAUS

Puitesopimus voimassa:

31.12.2022 SAAKKA

LIITE 8.1**LASTENSUOJELUN SIIAISHUOLLON PALVELUJEN HANKINTA UUSIMAA-KUNNAT****VASTAANOTTOTOIMINTA: TOIMEKSIANTOSUHTEINEN PERHEHOITO****PALVELUKUVAUS JA EHDOTTOMAT LAATUVAATIMUKSET**

1. Sopimus perhehoidon järjestämisestä	2
2. Henkilökunta ja perhehoitajien valmennus ja tuki	2
3. Tilat, sijainti ja turvallisuus	4
4. Palveluprosessi.....	4
5. Poissaolajaksot.....	5
6. Laadunhallinta	6
7. Dokumentointi ja raportointi	6

Laadukkaana ja tuloksellisena sijaishuollon palveluna pidetään asiakkaan tarpeisiin vastaavaa, tarpeen mukaan joustavaa ja asiakkaita arvostavaa palvelua. Tärkeänä arvona pidetään asiakaslähtöisyyttä ja toiminnan läpinäkyvyyttä.

Vastaanottotoiminnan palvelun kohderyhmään kuuluvat akuutissa sijaishuollon tarpeessa olevat 0-17-vuotiaat lapset. Palvelun käyttö alkaa useimmiten kiireellisessä sijoitustilanteessa tai kiireellisenä avohuollon tukitoimenpiteenä, jolloin tavoitteena on lapsen tilanteen turvaaminen sekä lapsen ja perheen tilanteen selvitys. Palvelun jälkeen lapsi palaa kotiin hänelle ja perheelle järjestettyjen avohuollon tukitoimien avulla tai lapsi siirtyy hänen tarpeitaan vastaavaan pitkäaikaiseen sijaishuoltoon. Palvelun kesto on pääsääntöisesti 30 + 30 vrk.

Palvelun kohderyhmään kuuluvat:

- Akuutille kaltoin kohtelulle altistuneet lapset ja nuoret (lapsen henki tai hyvinvointi on välittömässä vaarassa)
- Lapset ja nuoret, joiden vanhemmilla on vakavia ongelmia ja kodin olosuhteet tai puutteet lapsen huolenpidossa välittömästi vaarantavat lapsen terveyttä tai kehitystä

Palvelun tulee olla saatavilla arkisin klo 7-20. Palveluntuottajan tulee ottaa lapsi vastaan/ noutaa lapsi hänen kotikunnastaan sijoitustilanteessa kahden tunnin sisällä yhteydenotosta.

Perhehoidolla tarkoitetaan tässä tarjouspyynnön osiossa perhehoitolain (263/2015) mukaista perhehoitoa, jossa kunta tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajien kanssa ja sopimuksen yksityisen palveluntuottajan kanssa perhehoidon antamisesta. Lapsen hoito, kasvatusta ja muu ympärivuorokautinen huolenpito järjestetään vastaanottoperheessä.

Palveluntuottajalla on toimialueensa aluehallintoviraston (AVI) tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) lupa ympärivuorokautisen sosiaalipalvelun tuottamiseen viimeistään sopimuskauden alkaessa.

Jättämällä tarjouksen tarjoaja sitoutuu kaikkiin tällä liitteellä mainittuihin laatuvaatimuksiin, vaatimusten tulee täytyä viimeistään mahdollisen sopimuskauden alkaessa. Ehdottomat laatuvaatimukset tullaan todentamaan sopimuskauden aikana tarkastuskäynnillä yksikössä. Palvelun tarjoamista ohjaavat keskeiset säännökset:

- Lastensuojelulaki (417/2007)
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöstöstä (817/2015)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)
- Laki yksityisistä sosiaalipalveluluista (922/2011)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Henkilötietolaki (523/1999)
- Julkisuuslaki (621/1999)
- Perhehoitolaki (263/2015)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)

1. Sopimus perhehoidon järjestämisestä

Tilaaaja tekee sopimuksen perhehoidon antamisesta perhehoidon tuottajan kanssa. Palveluntuottaja vastaa perhehoitajalle maksettavista lain mukaisista palkkioista, korvauksista ja muista maksuista ja nämä tulee sisällyttää hoitovuorokausihintaan. Palveluntuottajan perhehoitajalle maksaman palkkion, kulukorvauksen ja sosiaaliturvan tason tulee olla vähintään vastaava kuin, mitä lainsäädäntö edellyttää kunnan ja perhehoitajan toimeksiantosopimuksesta säädetyn osalta.

Palveluntuottaja valmistelee sijoittajakunnan ja sijaisperheen välisen toimeksiantosopimuksen ja toimittaa sen lapsen sijoittajakuntaan allekirjoitettavaksi. Toimeksiantosopimus tehdään lapsen sijoittajakunnan ja perhehoitajan kanssa. Palveluntuottaja hoitaa toimeksiantosopimuksen mukaisen palkkion ja kulukorvauksen maksamisen sijaisperheelle. Tilaaaja ja palveluntuottaja sitoutuvat sopimuksessa perhehoidon järjestämiseksi toimimaan puitesopimuksen sekä perhehoidon toimeksiantosopimuksen ehtojen mukaisesti. Tilaaaja käyttää laatimaansa toimeksiantosopimuspohjaa, joka on tarjousasiakirjojen liitteenä.

Vastaanottotoiminnassa saadaan perhekodissa samanaikaisesti hoitaa enintään neljää lasta hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt (esim. omaishoidossa oleva aikuinen) mukaan luettuna. Vastaanottotoiminnan perhehoidossa ei voi olla lastensuojelun lisäksi samanaikaisesti useampaa erityyppistä perhehoitoa (esim. kehitysvammaisten tai vanhusten perhehoitoa). Vastaanottoperheitä valittaessa on myös arvioitava perheen mahdollisuudet toimia vastaanottoperheenä, jos perhe toimii jo tukiperheenä tai pidempiaikaisena sijaisperheenä. Sisärukket pyritään sijoittamaan samaan vastaanottoperheeseen.

2. Henkilökunta ja perhehoitajien valmennus ja tuki

Sijoittajakunta vastaa lapsen lastensuojelulain mukaisesta vastuusosiaalityöstä.

Vastaanottoperheitä tukevilla työntekijöillä tulee olla sosiaalialan koulutus, esimerkiksi sosiaalityöntekijän pätevyys tai laillistettu sosionomi.

Sopimussuhteisen perhehoidon tukipalvelujen tuottamisesta vastaavalla esimiehellä tulee olla lain sosiaalihuollon ammattihenkilöistä mukainen kelpoisuus (817/2015, 8 §) ja vähintään kahden (2) vuoden työkokemus lastensuojelun avo- tai sijaishuollossa. Henkilökunnassa on yhteensä vähintään kaksi (2) vuotta lastensuojelun työkokemusta. Yksikössä ylläpidetään ajantasaista listaa pysyvästä ja tilapäisestä henkilökunnasta sekä henkilökunnan koulutuksesta ja työkokemuksesta. Lista on pyydettäessä tilaajan saatavissa.

Palveluntuottaja hankkii vastaanottoperheet ja hyväksyy perhehoitajaksi henkilön, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa ja täyttää laissa määritellyt vaatimukset. Palveluntuottaja pyytää perheen asuinkunnan lausunnon siitä, onko tiedossa olevia esteitä perhehoitajana toimimiselle sekä pyytää nähtäväkseen perhehoitajien rikosrekisteriotteet, jotka eivät saa olla kuutta kuukautta vanhempia. Perhehoitajista toisen pitää hoitaa kokoaikaisesti sijoitettuja lapsia ja toinen voi käydä kodin ulkopuolella töissä.

Palveluntuottaja vastaa vastaanottoperheille suunnatusta prosessinomaisesta ennakkovalmennuksesta, koulutuksesta ja lapsen sijoituksen aikaisista tukipalveluista. Vastaanottosijoituksen aikaisten tukipalveluiden tavoitteena on turvata lapsen tarvitsemat palvelut, perhehoitajien jaksaminen ja osaaminen, sekä sijoituksen turvallisuus.

Vastaanottoperheenä toimivien tulee kyetä vaatimaan yhteistyöhön lasten vanhempien ja läheisverkostojen kanssa.

Perhehoitajien elämäntilanne tulee olla selvitettyä ja heidän tulee olla valmennettuja toimimaan vastaanottoperheenä. Perhehoitajilla tulee olla nimetty vastuutyöntekijä, joka vastaa perhehoitajalle annettavasta tuesta ja valvonnasta.

Palveluntuottaja järjestää perhehoitajalle vapaata, jota kertyy vähintään 2 vuorokautta kuukaudessa.

Lyhyen sijoitusajan (30+30 vrk) puitteissa tulee kertyneet vapaat pitää sijoituksen päätteeksi. Jos syystä tai toisesta kiireellisesti sijoitetun lapsen sijoitus tai muiden samassa perheessä sijoituksessa olevien lasten sijoitus perheessä pitkittyy tai on erityisen haastava, voi vapaiden pidosta sijoituksen aikana erikseen sopia kunnan kanssa.

Tällöin vapaan mahdollistamiseksi palveluntuottaja hankkii tarvittaessa sijaishoitajan tai tuki- ja lomaperhepalvelua. Vain erityisissä tapauksissa lapselle haetaan laitospaikka. Tilaaja tekee laatimansa toimeksiantosopimuksen sijaishoitajan kanssa. Sijaishoitajan toimeksiantosopimus on tarjouspyyntöasiakirjojen liitteenä.

Palveluntuottaja hankkii lastenhoidollisia palveluja vastaanottoperheelle tarvittaessa.

Palveluntuottajalla täytyy olla tarvittaessa, kuten kriisitilanteissa, käytettävissään erityishenkilöstön palveluja, esimerkiksi psykologin palveluja.

Henkilökunnalle järjestetään säännöllinen ulkopuolinen työnohjaus sekä täydennyskoulutusta vähintään kerran vuodessa.

Perheille järjestetään joka toinen vuosi mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastuksiin, säännöllinen työnohjaus ja täydennyskoulutuspäivä vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Perhehoitajilla tulee olla mahdollisuus palveluntuottajan antamaan välittömään puhelintukeen virka-aikana.

3. Tilat, sijainti ja turvallisuus

Perhekodin pitää olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva. Perhekodin sopivuutta harkittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota perhekodin ihmissuhteisiin, perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja vastata perhehoitoon sijoitettavan tarpeisiin hänen etunsa mukaisesti. Lisäksi on selvitetävä, hyväksyvätkö muut perhekodin jäsenet perhehoitoon sijoitettavan ja voiko perhehoitoon sijoitettava henkilö saada perhekodin muihin jäseniin nähden tasavertaisen aseman. Perhekodin tulee myös rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan olla siellä annettavalle hoidolle sopiva. (Perhehoitolaki 5 §)

Yli 2-vuotiaalle lapselle on varattava perhekodista huone, jossa voi majoittua toinen alle kouluikäinen lapsi.

Kouluikäiselle lapselle tulee tarjota huone, jossa voi majoittua lisäksi toinen samaa sukupuolta oleva lapsi. Sisarusten kohdalla tästä voidaan poiketa, mikäli se on lapsen toive.

Perheellä pitää olla tiedossa oman alueensa päivystävien terveydenhuollon yksiköiden sekä sosiaali- ja kriisipäivystyksen aukiolot ja yhteystiedot.

Perhehoitaja tulee asua enintään tunnin ajomatkan päässä lapsen kotikunnasta ja sinne on oltava hyvät julkiset kulkuyhteydet tai perhehoitaja sitoutuu hakemaan (lapsen perheen, sosiaalityöntekijän, muun lapsen tärkeän verkoston) lähimmältä julkiselta asemalta / pysäkiltä.

4. Palveluprosessi

Palveluun siirrytään lastensuojelutoimenpiteistä päättävän viranhaltijan päätöksellä.

Perhehoitaja huomioi lapsen välittömän hoidon tarpeen ja kriisitilanteesta aiheutuneet reaktiot ja vastaa niihin viiveettä. Selvittely alkaa heti ja tuloneuvottelu järjestetään viimeistään viikon kuluessa saapumisesta. Työskentelyn pohjana on tarkistettu ja päivitetty asiakassuunnitelma, jossa tavoite määritellään. Tuloneuvottelussa määritetään tarkemmin taustalla olevaa huolta sekä määritellään sijoitusjaksolle alustavat tavoitteet. Työskentely sisältää sekä kriisityötä että arviointipalvelua.

Lapsen ja perheen tilanteen selvittely alkaa välittömästi yhteistyössä vastuusosiaalityöntekijän kanssa, tämä tehdään yhteistoiminnallisesti perhehoitajan ja perheen vastuutyöntekijän tai muun palvelutuottajan edustajan kanssa. Yhteistyössä pystytään määrittelemään lapsen kuntoutuksen tarve sekä palvelun päättymisen edellytykset.

Tavoitteena on, että vastaanottoperhehoito tarjoaa lapselle lyhytaikaisen, turvallisen ja kodinomaisen kasvuympäristön silloin, kun kotona asuminen ei ole mahdollista.

Perhehoitaja

Sijoituksen aikana perhehoitaja vastaa lapsen tarvitsemasta perushoidosta ja huolenpidosta. Mikäli lapsi on erikoissairaanhoidon asiakas tai hänellä on käynnissä esim. terapia, perhehoitaja sitoutuu

kuljettamaan ja osallistumaan sijoitusaikana näihin käynteihin. Perhehoitaja sitoutuu yhteistyöhön lapsen koulun kanssa, perhe tukee lapsen koulunkäynnin jatkumista omassa koulussa, mikäli matka on kohtuullinen.

Perhehoitaja sitoutuu tukemaan lapsen ja hänen läheistensä yhteydenpitoa, joko kotonaan tai kuljettamalla lasta lapsen kotikuntaan tapaamisiin asiakassuunnitelman mukaisesti. Lisäksi perhehoitaja on velvoitettu tukemaan muuta vanhemman ja lapsen välistä yhteydenpitoa (puhelut, skype jne.). Perhehoitaja sitoutuu tekemään säännöllistä ja suunnitelmallista yhteistyötä viranomaisverkoston kanssa.

Perhehoitaja tukee lapsen suunnitelmallista siirtymistä takaisin kotiin tai lapsen tarpeita vastaavaan toiseen sijaishuolto- paikkaan.

Perhehoitaja tekee havaintoja lapsesta ja kirjaa ne lapsen kotikunnan toimittamalle lomakepohjalle.

Palveluntuottaja

Palveluntuottaja järjestää tapaamisia perheen kanssa, siten kuin asiakassuunnitelmassa on sovittu. Perheen kanssa työskennellään ja tavoitteena voi olla mm. vanhemmuuden tarkastelu tuetusti sekä perheenjäsenten (erityisesti lapsen ja vanhemman) välisen vuorovaikutuksen yhteinen tarkastelu ja mahdollistaminen.

Yhteenveto palvelusta tehdään lapsen oman kunnan toimittamalle yhteenvetopohjalle. Yhteenedossa kuvataan lapsen arjen sujumista, lapsen kehityksellisiä tarpeita ja vanhemman kykyä vastata lapsen tarpeisiin. Yhteenedon tulee olla kirjallisena käytettävissä loppuneuvottelussa.

Palvelussa toteutuu lapsen osallisuus, itsemääräämisoikeus ja mahdollisuus iänmukaiseen itsenäiseen päätöksentekoon.

Palveluntuottaja tukee lapsen suunnitelmallista siirtymistä takaisin kotiin tai lapsen tarpeita vastaavaan toiseen sijaishuolto- paikkaan.

Palveluntuottajan tulee säännöllisten kuukausittaisten tuki- ja valvontakäyntien lisäksi pitää yhteyttä perhehoitajaan vähintään viikoittain.

5. Poissaolajaksot

Kotiviikonloput ja muut poissaolajaksot perheestä vanhempien luo tai muualle suunnitellaan yhdessä sosiaalityöntekijän kanssa. Lapsella on mahdollisuus palata perheeseen, jos kotiviikonloppu tai muu jakso ei suju suunnitelmien mukaan.

Palveluntuottaja sitoutuu ilmoittamaan välittömästi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle, ja vanhemmille mikäli lapsi joutuu sairaalahoitoon yms.

Lapsi voi olla pois vastaanottoperheestä perustellusta syystä enintään kaksi viikkoa. Poissaolosta on aina sovittu etukäteen vastuusosiaalityöntekijän kanssa.

Palveluntuottaja sitoutuu ilmoittamaan välittömästi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle, (virka-ajan ulkopuolella päivystävälle sosiaaliviranomaiselle) ja vanhemmille, mikäli lapsi poistuu luvatta hoitopaikasta tai jää sinne sovitusti palaamatta.

Palveluntuottajan on merkittävä kaikki hoitovuorokausihintaan vaikuttavat poissaolot laskuun ja pidettävä niistä kirjaa.

Poissaolojen osalta laskutuksen tarkemmat ehdot ovat määritelty tarjouspyynnön liitteessä.

6. Laadunhallinta

Työskentelyn tulee perustua asiakassuunnitelmaan ja työskentelyn tulee olla lapselle ja perheelle näkyvää ja avoimesti dokumentoitua.

Palveluntuottajalla on lain yksityisistä sosiaalipalveluista 6 §:n mukainen omavalvontasuunnitelma, ja se on kaikkien nähtävillä.

Palveluntuottaja sitoutuu vastaanottopalvelun yhteiskehittämistyöhön tilaajan kanssa vähintään kerran vuodessa järjestettävässä yhteiskehittämispäivässä.

Valvonta

Perhehoitajan tulee ilmoittaa palveluntuottajalle viipymättä lapsen tilanteessa tai omassa perhetilanteessa tapahtuneista muutoksista.

Palveluntuottajan tulee ilmoittaa viipymättä sijoittavan kunnan viranomaiselle lapsen tilanteessa tai perhehoitajan tilanteessa tapahtuneista muutoksista.

Sijoittava kunta voi tehdä tarvittaessa tarkastuskäynnin perhehoitajan kotiin, mikäli se on välttämätöntä asiakkaan palvelujen turvaamiseksi.

Jos perhekoti tai siinä annettu hoito ja kasvatustodetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, eikä korjauksia saada aikaiseksi, sopimus voidaan purkaa ja sijoitettu lapsi siirtää hänen tarpeitaan vastaavaan sijaishuoltoonpaikkaan.

Palvelujen valvontaan ja toimenpiteisiin valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sovelletaan ammatillisten perhekotien ja muiden yksityisten perhehoidon palveluntuottajien osalta, mitä yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 4 luvussa säädetään.

7. Dokumentointi ja raportointi

Palveluntuottajalla on käytössä systemaattiset lasta koskevien tietojen kirjaamiskäytännöt. Palveluntuottajalla on käytössään jokin toimintaan soveltuva sähköinen asiakastietojärjestelmä, johon tarvittavat kirjaukset voidaan tehdä luotettavasti. Palveluntuottaja sitoutuu ottamaan käyttöön myöhemmin sovittavalla tavalla Apotti-tietojärjestelmään sisältyvän Epic Care -linkin. Palveluntuottaja sitoutuu ottamaan käyttöön myöhemmin sovittavalla tavalla sijaishuoltoapaikkarekisterin.

Lapsen tilanteesta raportoidaan lapsen vastuusosiaalityöntekijälle viipymättä, kun lapsen tai perheen tilanteessa tapahtuu oleellisia muutoksia.

Palvelun toteutumista ja työskentelyä arvioidaan yhteistyössä vastuusosiaalityöntekijän kanssa. Palveluntuottaja arvioi työskentelyn vaikuttavuutta ja tavoitteiden saavuttamista yhdessä asiakkaan kanssa. Muutostarpeista tai työhön liittyvistä ongelmista ollaan välittömästi yhteydessä vastuusosiaalityöntekijään.

Tiedot ovat salassa pidettäviä ja asiakkaalla on oikeus tutustua ja saada tietoja häntä koskevista dokumenteista.

Työskentelyn tulee tuottaa arviointiyhteenveto, jossa tarkastellaan lapsen elämässä vaikuttavia riski- ja suojaavia tekijöitä sekä lapsen kehityksellisiä tarpeita ja vanhempien kykyä vastata niihin. Kirjallista työskentely-yhteenvetoa tulee alkaa työstää välittömästi sijoituksen tapahduttua. Tietoa lapsesta tulee voida välittää lapsesta koko sijoituksen ajan ja lopullinen työskentely-yhteenveto tulee toimittaa sosiaalityöntekijälle kolme arkipäivää ennen loppuneuvottelua.

Lapsen asiakirjoja säilytetään huolellisesti lukituissa tiloissa ja ne palautetaan sijoittajakuntaan hoitosuhteen päättyessä. Sähköisistä asiakastietojärjestelmistä poistetaan kaikki lasten asiakirjat hoitosuhteen päättyessä.